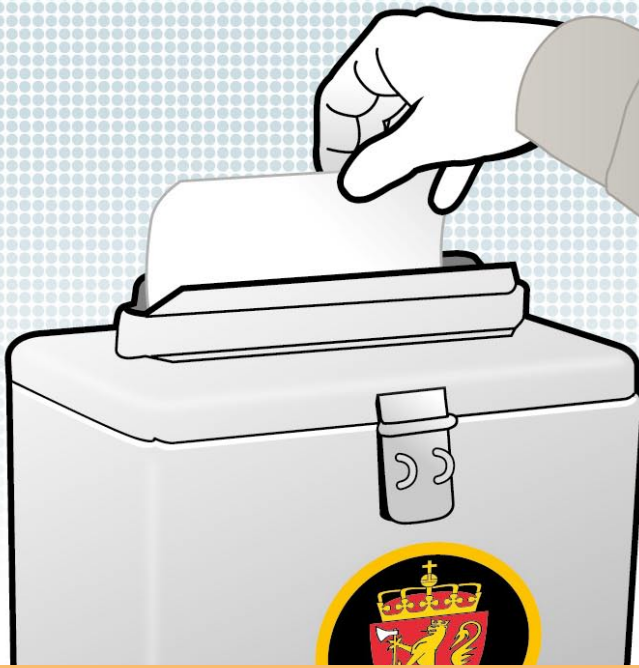

Dehálaš diehtu dutnje guhte áiggut jienastit

Stuorradiggeválga ja sámediggeválga 2009

Válgabeaivi lea čakčamánu 14. beaivi.
Muitte váldit mielde legitimašuvnna go áiggut jienastit.

Stuorradiggeválga ja sámediggeválga 2009

Stuorradiggi lea Norgga álbmotválljen riikačoahkkin. 169 áirasa välljejuvvojit juohke njealját jagi. Sii galget ovddastit álbmoga buot min 19 fylkkasteamet. Stuorradikki deháleamos doaibmamušat leat mearridit lágaid, mearridit stáhta bušeahta ja gozihit ráđđehusa.

Sámediggi lea iehčanas álbmotválljen orgána ja lea sámiid ovddasteaddji jietnaguoddi. 39 áirasa välljejuvvojit juohke njealját jagi. Sii galget ovddastit buot Norgga sámiid. Sámediggi juohká iežas bušeahta guovdilis eiseválddiid rámaid vuođu. Mánngga suorggis Sámedikkis lea mearridanváldi.

Vuolgge donge mielde mearridit geat dat galget du ovddastit Stuorradikkis ja Sámedikkis boahte njeallje jagi. **Geavat jienastagat!**

Dán gihppagis mii čilget dutnje mo don dan dagat.

Válgabeaivi lea vuossárga čakčamánu 14. beaivi 2009.

Ollu suohkanat lágidit válgga maiddái sotnabeaivvige čakčamánu 13. beaivvi.

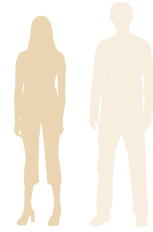
Muitte legitimašuvnna go áiggu jienastit! Válgaláhka gáibida ahte juohke jienasteaddji guhte lea vieris jienastagaid vuostáiváldái, galgá duođaštit gii son lea. Legitimašuvdna sáhtá omd. leat pássa, vuodjinkoarta dahje báhkkokoarta mas lea govva, muhto vejolaš lea maid duođaštit iežas earalágan legitimašuvnnain. Legitimašuvdnii lea dat gáibádus ahte das galgá leat jienasteaddji namma, riegádanbeaivi ja su govva.

Jos orut dakkár ásahasas go buohccidruovttus, buohcciidviesus dahje giddagasas, de sáhtá ásahusa bargi duođaštit gii don leat.

Buot jienasteaddjiide sáddejuvvo válgakoarta. Válgakoarttas mitaluvvo gos ja goas don beasat jienastit válgabeaivvi. Don it dárbbáš gal válgakoartta go jienastat, muhto dainna don seasttát áiggi. Válgakoarta ii dohkke legitimašuvndan.

Dain geain lea jienastanvuogatuoha sihke stuorradiggeválggas ja sámediggeválggas, ožžot guokte válgakoartta.

Stuorradiggeválgga

► Gii beassá jienastit?

Stuorradiggeválggas besset dat Norgga stáhtalahtut jienastit guđet leat deavdán 18 jagi ja geain lea jienastanvuoigatvuohta. Doarváí lea ahte jienasteaddji deavdá 18 jagi válgajagi. Jienasteaddji ferte leat, dahje leat leamaš, girjejuvvon Norgga ássin.

► Goas ja gos beasat jienastit?

Válgabeaivvi

don fertet jienastit iežat suohkanis. Dat lea dat suohkan man álbmotregistarii don ledjet girjejuvvon ássin geassemánu 30. b. 2009. Don beasat jienastit man ihkinas válgalanjas don ieš háliidat suohkanis. Geahča govvačilgehusaid čuovvovaš siiddus mat čájehit mo don galggat jienastit válgabeaivvi.

Ovddalgihtii jienastit

don sáhtát gitta bearjadaga čakčamánu 11. beaivvi lohppii man fal suohkanis. Don ovddalgihtii jienastat veaháš nuppe láhkai go livččet dahkan válgabeaivvi.

Nå don jienastat ovddalgihtii:

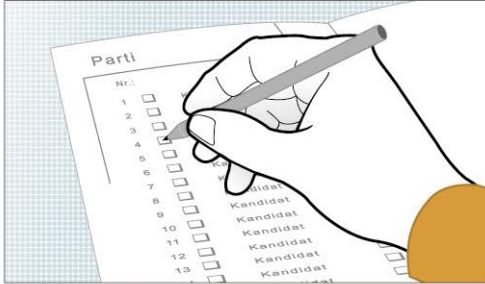
- 1) Mana válgadoaimmaha lusa guhte dutnje addá jienastanlihppogokčasa ja čujuha dutnje válgaloavkku.
- 2) Oza dan jienastanlihpu maid don háliidat geavahit ja rievdat dan jos háliidat.
- 3) Jos don iežat fylkka olggobealde jienastat, de dutnje addojuvvo sierra jienastanlihppu oktan jienastanlihppogokčasiin. Jienastanlihppui leat čállojuvvon registrarastojuvvon politihkalaš bellodagaid namat, eavtthasnamaid haga. Don dasto fertet sárggastit ruossaža dan bellodaga/joavkku nama báldii, maid jienastat, dahje čállit dan bellodaga/joavkku nama maid áiggu jienastit. Don iešge sáhtát skáhppot jienastanlihpu iežat fylkkas ja dan geavahit jos háliidat dasa čállit rievdadusaid.
- 4) Cokka jienastanlihpu jienastanlihppogokčasi.
- 5) Mana válgadoaimmaha lusa, guhte dasto bidjá jienastanlihppogokčasa ja du válgakoartta olggosgokčasi, mii dasto coggojuvvo jienastanurdnii. Du jienastat sáddejuvvo du ruovttusuhkanii lohkamii.

Jos don leat buohcci dahje lámis, de sáhtát suohkanis ohcat lobi jienastit ruovttus. Suohkan dieđiha goas ja gos don de sáhtát jienastit.

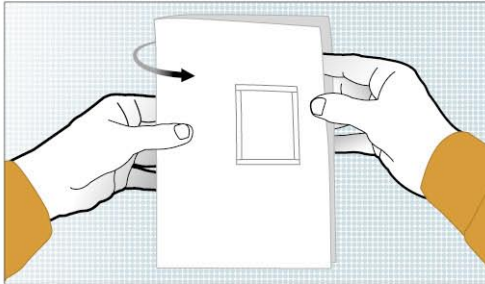
► Mo don jienastat válgabeavvi?

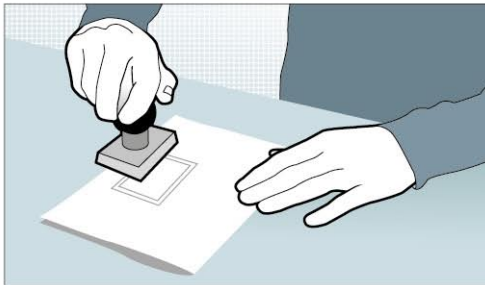
- 1** Váldde dan jienastanlihpu maid don háliidat geavahit.

- 2** Rievdat jienastanlihpu dakko gokko háliideaččat (geahča čilgehusa boahhte siiddus).

- 3** Máhcas jienastanlihpu nu ahte bellodatnamma šaddá siskkobeallai ja steampalsadji olggobeallai – go dalle ii oktage oainne maid don jienastat. Jienastanlihppu ii galgga biddjojuvvot gokčasii dahje eará olggožii.

- 4** Mana válgadoaimmaha lusa vai oaččut steampala jienastanlihpu olggobeallai. Jienastanlihpus ferte leat steampal jos dat galggaš dohkkejuvvot!

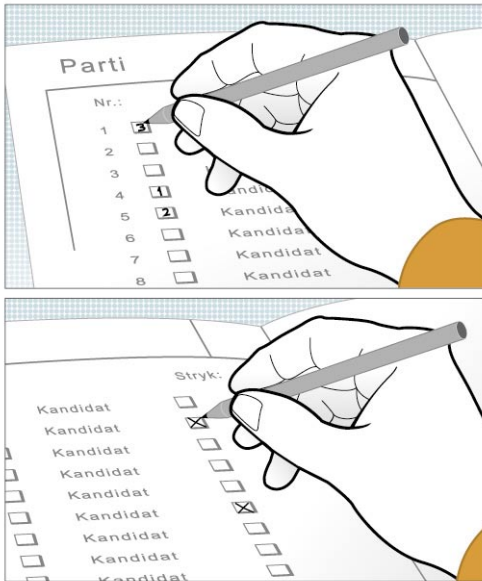

- 5** Cokka steampalastojuvvon jienastanlihpu jienastanurdnii.

► Mo don jienastanlihpu rievdadat?

Don ieš mearridat háliidatgo rievdadit jienastanlihpu! Jos it rievdat, de don jienastat eavttohasaid dan lohkovuoru mielde mii lea jienastanlihpus.

Ná don sáhtát rievdadit jienastanlihpu:

Eavttohasaid vuoruid rievdadit

Čális (ođđa) nummara dan ruktái mii lea eavttohasa(id) namaid **gurutbealde**, nu ahte dainna lágiin don čájehat mo eavttohasaid vuorut galget leat.

Sihkkut eavttohasaid

Čális (ruossaža, roahki dahje sullasaš mearkka) ruktái mii lea dan eavttohasa nama dahje daid eavttohasaid namaid **olgešbealde**, gean dahje geaid don háliidat sihkkut.

Ale bala rievdadeames. Rievadanvuohki lea čilgejuvvon jienastanlihpus. Du jienastat ii hilgás vaikko don boastutge dagažat!

► Geat dat válljejuvvojit?

Stuorradiggái válljejuvvon fylkæavttohasat juogaduvvojit bellodagaide ja joavkkuide dan mielde man ollu jienastagaid guhtege oažžu.

Jos badjel bealli sis guđet jienastit dihto bellodaga dahje joavkku fylkkas, dahket rievdadusaid ovttat eavttohasa dáfus, de dat rievdadusat sáhttet leat mielde mearrideamen mat eavttohasaid válljejuvvojit. Muđuid eavttohasat válljejuvvojit daid vuoruid mielde mat leat jienastanlihpus.

Don gávnnat eanet dieđuid dás: www.valg.no **Dutnje buori jienasteami!**

Sámediggeválgga

Buohkain geain lea jienastanvuoigatvuohta suohkanválggain ja guđet leat girjejuvvon Sámedikki jienastuslohkui, lea jienastanvuoigatvuohta sámediggeválggas.

Jienasteaddjiide lea áigemearrin čálihit iežaset Sámedikki jienastuslohkui biddjojuvvon geassemánu 30. beaivi. Jos dus lea jienastanvuoigatvuohta sihke sturradiggeválggas ja sámediggeválggas, de sáhtát jienastit guktuid válggain.

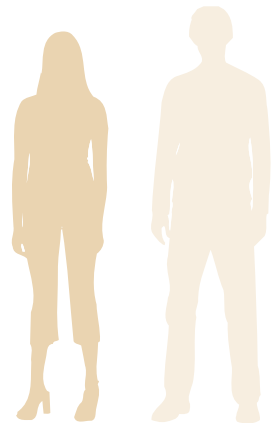
Jos don leat girjejuvvon ássin suohkanis mas ledje unnit go 30 jienasteapmái dohkálačča ovddit sámediggeválggas, de it sáhte jienastit válgabeaivvi.

Don dalle sáhtát geavahit jienastanvuoigatvuođat ja jienastit ovddalgihtii.

Sámedikki neahttasiidduin mii leat logahallan daid suohkaniid maidda dat gusto.

Dutnje lea vejolaš rievdadit jienastanlihpu dainna lágiin ahte rievdadat eavttohasaid vuoruid. Sihkkut gal ii leat vejolaš eavttohasaid.

Sámediggi sádde dieđuid sámediggeválgga birra buohkaide guđet leat čálijuvvon Sámedikki jienastuslohkui.

Don gávnnat eanet dieđuid dás: www.valg.no, dahje dás: www.samedigge.no
Dutnje buori jienasteami!

Dán gihppaga almmuhii borgamánus 2009 Gielda- ja guovlodepartemeanta
Preanttus lea gávccii gillii jorgaluvvon, ja dan gávnnat dás: www.valg.no

Preanttusnummar: H-2229 Nordsamisk